

бік її інтелектуалізації, підвищення рівня освіченості студентів, і повинна бути спрямована на підвищення освітнього рівня студента з фізичної культури. Неповна реалізація оздоровчо-рекреаційних завдань на заняттях є резервом для подальшого удосконалювання організації й змісту фізичного виховання студентів.

Емець В.Т., Пахомов В.І., Данільченко Ю.В. (Україна)

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА У СУЧАСНИХ КОНТЕКСТАХ

Фізична культура, якщо розглядати її у руслі загально цивілізаційного процесу, розкриває тісний зв'язок з антропосоціогінезом, з визначенням перспектив кожної людини та людства у цілому (Е. Гідденс, Н. Еліас). Сучасна філософська антропология переходить від постулату про вічну та незмінну людську природу до нелінійних інтерпретацій антропологічного парадоксу, якій полягає у визнанні рухливих констант, котрі впливають на фізичне вдосконалення та на нормативні постанови щодо фізичного виховання молоді. Так, якщо у тоталітарно організованих соціумах основним компонентом фізичної культури була символізація об'єктивованої сили домінуючих владних структур, то в інформаційному суспільстві фізична культура значно посилює свій індивідуалізований початок. Беручи за основу інтереси та вподобання індивідуума фізична культура еволюціонує створюючи альтернативні форми та рухи, котрі відкривають нові уяви і можливості фізичного вдосконалення у різних життєвих ситуаціях та соціокультурних контекстах. Поряд з цим, на жаль, у інформаційному суспільстві спостерігається зменшення інтересу сучасної молоді до реального випробування власних фізичних зусиль та можливостей. Тож, фізична культура, у індивідуальному контексті, має конкурувати з принадами «віртуального світу», що передбачає її подальшу трансформацію.

Етимологічні корені значення поняття «культура» відносяться до спадщини Стародавнього Риму. «Культура» від дієслова «cultio» – обробка, як альтернатива природному. Цицерон застосовував слово «культура» лише разом з вказівкою на об'єкт цього піклування (наприклад, догляд за душею, тілом). Таким чином, традиція пов'язувати культуру з розвитком душі і тіла, а не тільки з матеріальними цінностями, сходиться до античності. Ця традиція розглядає в людині не продукт природи, а продукт виховання. Античне представлення щодо культури, що пов'язана з «доглядом за тілом» підтримувалась значним практичним досвідом проведення спортивних змагань та підготовки спортсменів до виступів на них у Стародавній Греції та Римі. Саме у той час закладався фундамент сучасної фізичної культури як обов'язкової складової культури людини. Практика занять у гімназіях і палестрах, досвід проведення значних спортивних змагань підтримувався відповідною ідеологією, теоретичними здобутками, певними церемоніалами. Як важливий елемент буття і культури сформувався «змагальний принцип» -

агоністик, який реалізувався в усіх сферах життя людини (праця, мистецтво, спорт). Тілесність людини тісно пов'язана, у античній традиції, з ідеалами калокагатії. У контексті освіти та виховання орієнтиром стає платонівська тріада: музика, філософія і гімнастика, які розглядаються як фундаментальні елементи, що стосуються всіх аспектів існування людини.

Сучасні уявлення про фізичну культуру більш прагматичні та пов'язані з її оцінкою як специфічної частини загальносвітової культури, спрямованої на фізичне удосконалення людини, що забезпечує його соціальну та трудову активність. Фізична культура покликана задовольняти потреби суспільства у спортивній діяльності, фізичній освіті, фізичному вихованні, активному дозвіллі та руховій реабілітації. Фізична культура є, також, мірою та способом всебічного розвитку особистості. У відмінності від інших культурних сфер вона інтегрує в людини природне і соціокультурне начало, що характеризується взаємозв'язком тілесного та духовного в індивіді. Оскільки загальний вплив фізичної активності на студентів не може обмежуватись лише тренувальним ефектом, ігноруючи зміни, що стосуються інтелектуальної сфери, морально-вольових, духовних та естетичних чинників, є сенс розглянути взаємозв'язок зазначених факторів у контексті фізичного виховання.

Забышная Н. (Украина)

ПСИХИЧЕСКОЕ СОСТОЯНИЕ КАК РЕГУЛЯТОР УСПЕШНОСТИ ВЫСТУПЛЕНИЯ СПОРТСМЕНОВ

Актуальность. Участие спортсмена в соревнованиях на любом этапе многолетней подготовки предполагает мобилизацию как физических сил, так и, в особенности, психических. Присоединяясь к мнению ряда ученых и специалистов, работающих в области спортивной психологии (Г.Д. Бабушкина, А.С. Гричанова, Е.П. Ильина, Ю.Я. Киселева, В.Н. Смоленцевой, В.Ф. Сопова), следует подчеркнуть, что успешность или неуспешность выступления спортсменов зависит не только от их относительно устойчивых личностных качеств, но еще больше, от их изменчивых психических состояний перед стартом.

Предстартовое состояние – это эмоциональная реакция спортсмена, сопровождающаяся усилением и мобилизацией всех вегетативных функций организма, наступающая перед началом соревнований [1].

Эмоциональная настройка естественна для каждого спортсмена. Она связана с рефлекторными реакциями организма при ожидании экстремальных психофизических напряжений [2].

Цель. Совершенствование психологической подготовки спортсменов путем определения и коррекции психических состояний.

Результаты исследования. Спортивные соревнования – важная и неотъемлемая часть спортивной деятельности. Спортивные